

Hem>Familjefrågor och arv>Egendom i äktenskap och registrerade partnerskap>Makars förmögenhetsförhållanden

Makars förmögenhetsförhållanden

Spanien

1 Finns det ett lagstadgat system för makars förmögenhetsförhållanden i denna medlemsstat? Vad föreskriver det?

1.1 Rättsordning: Allmän civilrätt och den särskilda lagstiftningen i vissa autonoma regioner

Det skulle vara felaktigt att tala om en enda lagstiftning eller ordning för makars förmögenhetsförhållanden i Spanien. Vissa autonoma regioner har vid sidan om staten behörighet i civilrättsliga frågor (även om inte samtliga reglerar makars förmögenhetsförhållanden). Detta innebär att alla spanska medborgare har ett särskilt regionalt medborgarskap (*vecindad civil*) utöver det spanska medborgarskapet. Detta avgör om de omfattas av den allmänna civilrätten eller av en särskild eller regional civilrätt (artikel 14 i civillagen).

Exempel på regioner där det är den egna civilrätten som gäller är Aragonien, Katalonien, Balearerna, Navarra, Baskien, Galicien och Valencia (även om den senare inte reglerar makars förmögenhetsförhållanden, eftersom den lag som antogs ansågs grundlagsstridig av författningsdomstolen [*Tribunal Constitucional*]). Medborgare i övriga autonoma regioner har således ett "gemensamt" regionalt medborgarskap (*vecindad civil común*) (artikel 14 i civillagen reglerar hur man blir medborgare).

- För att fastställa vilken lagstiftning som är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden och huruvida det är den gemensamma lagstiftningen eller lagstiftningen i den berörda autonoma regionen som ska tillämpas när det gäller äktenskap mellan spanska medborgare (utan internationell anknytning) behöver man använda sig av bestämmelserna i den interregionala lagstiftning som återfinns i den inledande avdelningen i civillagen (*Título Preliminar del Código Civil*) (artiklarna 9.2 och 16 i civillagen).

Den ordning som föreskrivs i civillagen gäller makar med gemensamt regionalt medborgarskap.

Om makarna inte har ett sådant gemensamt regionalt medborgarskap är tillämplig lagstiftning den lagstiftning som rör en av makarnas regionala medborgarskap eller hemvist, utsett av båda i en bestyrkt handling som ska utfärdas före äktenskapets ingående. Om inget val görs gäller lagstiftningen där makarna har sin gemensamma hemvist omedelbart efter äktenskapets ingående. Om sådan hemvist saknas gäller i sista hand lagstiftningen på den plats där äktenskapet ingås.

I undantagsfall, om makarna har olika regionala medborgarskap och om båda regionerna föreskriver egendomsskillnad för deras förmögenhetsförhållanden (och dessa skiljer sig från de förmögenhetsförhållanden som tillämpas enligt ovannämnda regler), gäller den egendomsskillnad som anges i civillagen.

- Om en av makarna inte är spansk medborgare eller om det gifta paret har anknytning till ett annat land fastställs tillämplig lagstiftning enligt bestämmelserna i artikel 33 i förordning (EU) 2016/1103. När det gäller spanska medborgare ska hänvisningen till medborgarskap som ett anknytningskriterium förstås som en hänvisning till regionalt medborgarskap.

Regionalt medborgarskap är ett begrepp som dock endast är tillämpligt på spanska medborgare (artikel 15 i civillagen), och eftersom det inte gäller för utländska medborgare börjar i stället artikel 33.2 att gälla, och ersätter medborgarskapslagstiftningen med lagen om närmast anknytning, dvs. lagstiftningen i den territoriella enhet som makarna har närmast anknytning till.

1.2 Tillämpliga förmögenhetsförhållanden för makar i avsaknad av överenskommelse mellan makarna, enligt civillagen och de autonoma regionernas särskilda lagar

Med avseende på fastställandet av makars förmögenhetsförhållanden i det fall att makarna inte har nått någon överenskommelse gäller tilläggslagstiftningen, vilken skiljer sig åt beroende på tillämplig nationell civilrätt:

Civillagen (gäller såvida inte tillämplig lagstiftning är den i Aragonien, Katalonien, Balearerna, Navarra, Baskien eller Galicien): egendomsgemenskap (*sociedad de gananciales*) (artikel 1344 och följande i civillagen). Inom ramen för denna ordning blir de förvärv och förmåner som erhålls av en av makarna bådas gemensamma egendom. Båda makars enskilda egendom inbegriper i huvudsak egendom som förvärvats före äktenskapet och egendom som förvärvas under äktenskapet utan kostnad eller som ersättning för enskild egendom. Den huvudsakliga bostad som förvärvats före äktenskapet omfattas av särskilda förmögenhetsförhållanden som gör att betalningar som görs efteråt med gemensamma medel, i motsats till den övriga egendom som förvärvats före äktenskapet (som alltid är enskild), omvandlar den huvudsakliga bostaden proportionellt till gemensam egendom. I tveksamma fall antas egendomen vara gemensam. Ansvarsordningen för giftorättsgodset regleras på samma sätt och innefattar egendom som finansierats genom regelbunden yrkesutövning, konstnärlig verksamhet eller handel. Om det finns skulder som endast en av makarna har ådragit sig är det inledningsvis endast den maken som är ansvarig för sin egendom. Om detta inte är tillräckligt kan borgenären beslagta giftorättsgodset. I det här fallet kan dock den andra maken begära upplösning av egendomsgemenskapen och ersätta beslagtaget av den gemensamma egendomen med den andel som innehas av gäldenären, vilket gör att äktenskapet därefter omfattas av egendomsskillnad. Giftorättsgodset förvaltas gemensamt (på daglig basis får det dock förvaltas av hemmets auktoritet [*potestad doméstica*], som kan vara vilken som helst av makarna). Ansvaret för förvaltningen av enskild egendom innehas av den av makarna som äger egendomen (det finns dock särskilda bestämmelser för familjehem eftersom det, trots att egendomen kan tillhöra endast en av makarna, krävs samtycke från den andra parten eller, om inget samtycke ges, ett domstolsgodkännande). För förordnande eller inteckning av giftorättsgodset krävs båda makarnas samtycke.

Aragonien: egendomsgemenskap (*consorcio conyugal*) regleras i artikel 210 och följande i Aragoniens regionala lagtextsamling (*Código de Derecho Foral de Aragón*). Inom ramen för denna ordning blir de förvärv eller förmåner som erhålls av en av makarna, genom sysselsättning, annan verksamhet eller avkastning på tillgångar, bådas gemensamma egendom. Båda makars enskilda egendom inbegriper i huvudsak egendom som förvärvats före äktenskapet och egendom som förvärvas under äktenskapet utan kostnad eller som ersättning för enskild egendom. I tveksamma fall antas egendomen vara gemensam. Enligt Aragoniens civilrätt är egendom som förvärvats före äktenskapet, inklusive den huvudsakliga bostaden, alltid enskild, såvida inte kostnaden helt har uppskjutits och kommer att betalas till fullo genom gemensamma medel när äktenskapet inleds. Ansvarssystemet för dessa förmögenhetsförhållanden är reglerat. Om skulder har ådragits av endast en av makarna är den maken ensam ansvarig för sin egendom. Om detta är otillräckligt, och om det rör sig om verkställighet riktad mot gemensam egendom för skulder som inte omfattas av gemensamt ansvar, får gäldenärens make utöva sin rätt att behålla värdet av sin andel av den gemensamma egendomen och begära att egendomsgemenskapen avvecklas enbart för att fastställa det värde som ska behållas, utan att upplösa den.

Det bör nämnas att den efterlevande maken har nyttjanderätt (*usufructo viudal aragonés*), vilket förutom att vara en arvsrätt även är en framtida rättighet under livstiden (*derecho expectante de viudedad*).

Katalonien: egendomsskillnad (artikel 232.1 i Kataloniens civillag [*Código Civil de Cataluña*]). Inom ramen för denna ordning har båda makarna rätt att äga, åtnjuta, förvalta och fritt använda all sin egendom. Om det råder tvivel om vilken av makarna som äger en tillgång eller rättighet förutsätts den tillhöra båda parter till lika och odelbara delar. Det förutsätts dock att enskild egendom för personlig användning som inte är av särskilt högt värde och som tillhör en av makarna, samt egendom som är direkt avsedd för utövande av dennes verksamhet, är den makens egendom.

Balearena: egendomsskillnad (artikel 3 i Balearernas civillag [*Compilación de Derecho Civil de las Islas Baleares*] när det gäller Mallorca, artikel 65 när det gäller Menorca och artikel 67 för Ibiza och Formentera). Inom ramen för denna ordning anses egendom som tillhör den ena av makarna vid äktenskapets ingående vara dennes enskilda egendom, liksom all egendom som på något sätt förvärfvas under äktenskapet.

Navarra: egendomsgemenskap (*conquistas*) (lag 87 och följande i Navarras nya lagtextsamling [*Fuero Nuevo de Navarra*]). Inom ramen för denna ordning omfattar den förvärfvade egendomen bland annat egendom som förvärfvas under äktenskapet genom arbete eller annan verksamhet av någon av makarna, såväl som intäkter och avkastning från både gemensam och enskild egendom. Bland den enskilda egendomen ingår egendom som en av makarna har köpt före äktenskapet, även om förvärfvet äger rum under äktenskapet, eller kostnaden eller ersättningen betalas helt eller delvis med medel från den andra parten eller inom ramen för egendomsgemenskapen, eller förvärfv genom vinst före eller under äktenskapet. All egendom som inte dokumenteras som enskild egendom anses vara giftorättsgods. Bostaden och bohaget omfattas av särskilda förmögenhetsförhållanden när de förvärfvas eller helt eller delvis betalas under äktenskapet, även om de härrör från tidigare äganderätt. Om det i det här fallet endast var en av makarna som betalade kommer bostaden och bohaget att vara dennes enskilda egendom. Om betalningen gjordes med båda makarnas tillgångar kommer egendomen att odelbart tillhöra dem båda i proportion till deras respektive bidrag. Om betalningen gjordes med den ena eller båda makarnas tillgångar, utöver tillgångarna inom ramen för egendomsgemenskapen, gäller odelbarheten i proportion till vardera parts bidrag och bidragen inom ramen för egendomsgemenskapen. Även förvaltnings- och ansvarssystemet för giftorättsgods och enskild egendom är reglerat. Om det finns personliga skulder och gäldenärens personliga tillgångar inte är tillräckliga kan borgenären begära att giftorättsgodset beslagtas, vilket den andra parten då underrättas om. Om denna part inte ger något svar och giftorättsgodset beslagtas anses gäldenären ha tagit emot värdet av sin andel när denne gör betalningar med egna medel eller när giftorättsgodset avvecklas. Den andra parten kan dock, inom nio dagar från att denne underrättats om beslagtagandet av giftorättsgodset, begära att beslagtagandet ersätts med återstoden av den del som tilldelats gäldenären vid avvecklingen av giftorättsgodset. I sådana fall leder beslagtagandet till att egendomsgemenskapen upplöses och avvecklas, och egendomsskillnad börjar tillämpas.

Baskien: om båda makarna har sin hemvist i låglandsområdena Biscaya, Aramaio eller Llodio regleras äktenskapet av egendomsgemenskap (*comunicación foral de bienes*), som är den regionala allmänna ordningen för förmögenhetsförhållanden mellan makar. Om endast en av makarna har regionalt medborgarskap i låglandsområdena Biscaya, Aramaio eller Llodio gäller denna ordning om makarna hade sin första gemensamma hemvist där; annars gäller förmögenhetsförhållandena på den plats där äktenskapet ingicks. I övriga delar av Baskien, om överenskommelse saknas, omfattas makarnas förmögenhetsförhållanden av egendomsgemenskap (*sociedad de gananciales*), som anges i civillagen (artikel 127 och följande i Baskiens regionala civillag [*Ley de Derecho Civil Foral del País Vasco*]). Inom ramen för egendomsgemenskap ska alla tillgångar, rättigheter och andelar – oavsett ursprung och på vilket sätt de har förvärfvats – som tillhör någon av makarna delas lika. Detta gäller både egendom som erhållits före äktenskapet och egendom som förvärfvas under äktenskapet, oberoende av var egendomen finns. Trots att egendomsgemenskapen i teorin är universell varierar dess tillämpningsområde beroende på skälet till äktenskapets upplösning. Om äktenskapet till exempel upplöses genom att en av makarna avlider och makarna har gemensamma barn är egendomsgemenskapen universell. Om det däremot inte finns några gemensamma barn, eller om äktenskapet upplöses av något annat skäl (t.ex. äktenskapsskillnad), begränsas egendomsgemenskapen till förvärfv eller egendom som anskaffats genom köp, undantaget egendom som förvärfvats före äktenskapet och egendom som erhållits kostnadsfritt.

Galicien: egendomsgemenskap (*gananciales*) (artikel 171 i Galiciens civillag [*Ley de Derecho Civil de Galicia*]).

2 På vilka sätt kan makar ordna sina förmögenhetsförhållanden? Vilka är de formella kraven i detta fall?

Makar kan upprätta sina förmögenhetsförhållanden så att de tilläggsbestämmelser som nämns i tidigare avsnitt inte gäller.

För att göra detta måste de underteckna ett äktenskapsförord inför en notarie (artiklarna 1280 och 1315 i civillagen), vilket ska registreras i folkbokföringen. Notarien ska i sin tur, samma dag som avtalet undertecknas, skicka en attesterad elektronisk kopia av handlingen till motsvarande registrator som bevis vid registreringen av äktenskapet (artikel 60 i folkbokföringslagen [*Ley del Registro Civil*]).

Makarna kan även ändra sina förmögenhetsförhållanden under äktenskapet genom att uppfylla samma formella krav (artikel 1331 i civillagen) och utan att kränka tredje mans rättigheter (artikel 1317 i civillagen).

Samma möjlighet ges i autonoma regioner som har sin egen civilrätt för äktenskap som regleras av respektive lagar: Artikel 231.10 och följande i Kataloniens civillag, artikel 3 i Balearernas civillag när det gäller Mallorca och Menorca (*capítulos*) och artikel 66 i Balearernas civillag när det gäller Ibiza och Formentera (*espólits*), artikel 125 och följande i Baskiens civillag, artikel 171 och följande i Galiciens civillag, artikel 185 i Aragoniens regionala lagtextsamling, lag 78 och följande i Navarras regionala civillag.

3 Finns det begränsningar för hur makar kan ordna sina förmögenhetsförhållanden?

Makarna får själva bestämma vilken ordning för förmögenhetsförhållanden de vill ha, inklusive sådana som regleras i någon av de spanska civillagarna (där det anges både vilka förmögenhetsförhållanden som ska tillämpas för makarna om det inte finns någon överenskommelse och annat som parterna kan komma överens om) och i andra staters föreskrifter. Bestämmelser som strider mot lagstiftningen eller anständigheten, eller som begränsar makarnas lika rättigheter, får aldrig införlivas (artikel 1328 i civillagen och artikel 14 i den spanska konstitutionen).

4 Vad är de rättsliga följderna av äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap?

Annullering av äktenskap, hemskillnad eller äktenskapsskillnad. Detta fastställs i de olika bestämmelserna för olika förmögenhetsförhållanden mellan makar (t.ex. artikel 1392 i civillagen om egendomsgemenskap eller artikel 1415 i civillagen som reglerar deltagandeordningar i civillagen).

Inom ramen för egendomsgemenskap ska det förfarande som fastställs i lagen om civilrättsliga förfaranden (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) följas vid avveckling. När detta genomförs uppstår en slags gemensam egendom mellan makarna, och denna skiljer sig från de andra ordningarna för egendomsgemenskap, med särskilda lagstadgade förmögenhetsförhållanden, som gäller under äktenskapet fram till dess att båda delägarna, genom lämpliga transaktioner för avveckling och bodelning, får varsin särskild, enskild andel av egendomen.

En egendomsgemenskap (*sociedad de gananciales*) kan avvecklas enligt artiklarna 1392–1410 i civillagen i närvaro av en notarie genom ömsesidig överenskommelse mellan makarna eller, om sådan överenskommelse saknas, vid domstol, enligt det förfarande som föreskrivs i civilprocesslagen. Vid egendomsskillnad är det inte nödvändigt att avveckla makarnas förmögenhetsförhållanden, eftersom båda makarna äger sin egen egendom. Egendom som tillhör båda makarna från början omfattas av en delägandeordning, som fortsätter som tidigare efter annulleringen av äktenskapet, hemskillnaden eller äktenskapsskillnaden. Detta påverkar dock inte delägarnas möjlighet att begära bodelning (som är fallet vid alla slags delägarskap).

5 Vilka är följderna för makars förmögenhetsförhållanden om en av dem avlider?

Döden avslutar också makarnas förmögenhetsförhållanden, enligt de olika regelverken för olika förmögenhetsförhållanden mellan makar (t.ex. artikel 1392 i civillagen jämförd med artikel 85 i densamma när det gäller egendomsgemenskap, eller artikel 1415 i civillagen som reglerar deltagandeordningar i civillagen).

Utan att det påverkar något som den avlidna maken kan ha ordnat för i sitt testamente har vissa rättigheter fastställts för den efterlevande, beroende på vilken lagstiftning som är tillämplig för arvet. Om det rör sig om arv enligt den legala arvsordningen har den efterlevande på liknande sätt vissa rättigheter till arvet från den avlidna maken.

För att fastställa tillämplig civilrätt:

- Om paret har anknytning till mer än en stat fastställs tillämplig civilrätt i enlighet med förordning (EU) nr 650/2012. Artikel 36 börjar gälla när spansk lagstiftning är tillämplig, vilket innebär att det är den befintliga civillagen eller de befintliga autonoma civilrättsliga regelverken som gäller, beroende på vilken särskild anknytning testatorn kan ha haft med en autonom region som har sin egen civilrätt för dessa frågor.

- Arv utan någon utländsk faktor styrs av de civilrättsliga föreskrifterna rörande det regionala medborgarskap som testatorn hade vid sin död, men de rättigheter som enligt lag tilldelas den efterlevande maken styrs av samma lag som reglerar verkningarna av äktenskapet, och de efterlevandes legitima andelar är alltid skyddade (artiklarna 16 och 9.8 i civillagen).

Nedan analyseras den efterlevande makens rättigheter mot bakgrund av olika civillagar i Spanien, beroende på om testatorn frivilligt ordnade för sitt arv (oftast genom ett testamente) eller avled utan att efterlämna något testamente.

- Om den avlidne efterlämnade ett testamente:

Civillagen (gäller såvida inte tillämplig lagstiftning är den i Aragonien, Katalonien, Balearerna, Navarra, Baskien eller Galicien), i vilken det fastställs att den efterlevande maken har rätt till minst detsamma som om den avlidne maken inte efterlämnat ett testamente, dvs. nyttjanderätt till en tredjedel av dödsboet om det finns barn eller släktingar i rakt nedstigande led. Om det bara finns släktingar i rakt uppstigande led har den efterlevande maken nyttjanderätt till hälften av dödsboet. Slutligen är nyttjanderätten två tredjedelar om det inte finns några släktingar i vare sig rakt uppstigande eller rakt nedstigande led (artikel 834 och följande i civillagen).

Aragonien: När äktenskap ingås får båda makarna nyttjanderätt till den först avlidna makens hela egendom (*usufructo de viudedad*) (artikel 271 i Aragoniens regionala civillag). Rätten (som är en del av familjerätten och inte arvsrätten) innehåller av makarna, enligt Aragoniens ordning med egendomsgemenskap, även om deras regionala medborgarskap senare ändras, undantaget i detta fall den legitima andel som fastställs enligt arvsrätten. Den efterlevande maken har även nyttjanderätt om den först avlidne vid sin död var regional medborgare i Aragonien.

Balearerna: På Mallorca och Menorca erkänns den efterlevande makens grundläggande nyttjanderätt om testatorns föräldrar inte är i livet. Nyttjanderätten är två tredjedelar om testatorns föräldrar är i livet och hälften om det finns släktingar i rakt nedstigande led (artikel 45 i Balearernas regionala civillag). På Ibiza och Formentera anses den efterlevande maken inte vara en laglottsbärrättigad arvinge (*legitimario*).

Katalonien: En efterlevande make utan finansiella resurser tilldelas en fjärdedel av kvarlåtenskapen (artikel 452.1 i Kataloniens civillag). På samma sätt tilldelas den efterlevande andra rättigheter vad gäller dennes tillgångar utan att inkluderas i dödsboet (artikel 231.30 i Kataloniens civillag) och bostaden. Det är särskilt i detta hänseende som konceptet med ett års efterlevandepension (*año de viudedad*) blir relevant. Det innebär att den efterlevande har rätt att fortsätta att använda det gemensamma hemmet och försörjas av den avlidnes dödsbo i ett år från testatorns död (artikel 231.31 i Kataloniens civillag).

Galicien: Den efterlevande maken har nyttjanderätt till hälften av dödsboet (artikel 228 och följande i Galiciens civillag – *Ley normas reguladoras del Derecho Civil de Galicia*).

Navarra: Den efterlevande maken har nyttjanderätt (*usufructo de fidelidad*) till all egendom och alla rättigheter som tillhörde den först avlidne vid dennes död (förutsatt att den avlidne vid sin död var regional medborgare i Navarra) (lag 253 i Navarras nya lagtextsamling).

Baskien: Den efterlevande maken eller partnern i en annan samlevnadsform än äktenskap har nyttjanderätt till hälften av testatorns hela egendom om det finns släktingar i rakt nedstigande led. Om det inte finns några släktingar i rakt nedstigande led har den efterlevande nyttjanderätt till två tredjedelar av egendomen (artikel 52 i Baskiens regionala civillag). Detta gäller inte i Ayaladalen – kommunerna Ayala, Amurrio och Okondo samt i orterna Mendieta, Retes de Tudela, Santacoluma och Sojoguti i kommunen Artziniega (artikel 89 i Baskiens regionala civillag), som styrs av testamenteringsrätten. Det gäller inte heller i låglandsområdena Vizcaya, Aramaio och Llodio, där särskilda regler om familjeegendom (*bienes troncales*) tillämpas (artikel 61 i Baskiens regionala civillag).

- Om den avlidne inte har upprättat något testamente (legal arvsordning):

Civillagen (gäller såvida inte tillämplig lagstiftning är den i Aragonien, Katalonien, Balearerna, Navarra, Baskien eller Galicien): Den efterlevande maken har nyttjanderätt till en tredjedel av dödsboet om det finns barn eller släktingar i rakt nedstigande led, eller hälften av dödsboet om det endast finns släktingar i rakt uppstigande led. Om det inte finns några släktingar i vare sig rakt uppstigande eller rakt nedstigande led blir den efterlevande maken enda arvinge (artikel 834 och följande och artikel 944 i civillagen).

Aragonien: Den efterlevande maken ärver annan egendom än familjeegendom (*bienes no troncales*) efter släktingarna i rakt uppstigande led, utan att det påverkar den efterlevandes nyttjanderätt inom ramen för testamentarisk succession, vilken alltid bibehålls (artikel 517 i Aragoniens regionala lagtextsamling). Med familjeegendom avses egendom som har hållits inom testatorns hem eller familj i två generationer omedelbart före testatorns generation, oberoende av egendomens direkta ursprung och förvärvsmetod, liksom egendom som testatorn fått kostnadsfritt från släktingar i rakt uppstigande led eller släktingar i sidled upp till sjätte led. Denna egendom överläts till vissa släktingar (*parientes troncales*) som anges i artikel 526 i Aragoniens regionala lagtextsamling.

Balearerna: Här gäller bestämmelserna i civillagen (som nämns ovan), men på Mallorca och Menorca åtnjuter den efterlevande maken åtminstone grundläggande nyttjanderätt om det inte finns några föräldrar, två tredjedelars nyttjanderätt om testatorns föräldrar är i livet och hälften om det finns släktingar i rakt nedstigande led.

Katalonien: om det inte finns några släktingar i rakt nedstigande led ärver den efterlevande maken all egendom i dödsboet före den avlidnes släktingar i rakt uppstigande led (artiklarna 441.2 och 442.3 i Kataloniens civillag). Om den efterlevande maken delar arvet med testatorns barn eller deras släktingar i rakt nedstigande led har den efterlevande grundläggande nyttjanderätt till dödsboet (artiklarna 441.2 och 442.3 i Kataloniens civillag).

Galicien: Samma ordning gäller som den i civillagen (artikel 267 i Galiciens civillag).

Navarra: Maken ärver annan egendom än familjeegendom efter syskon och släktingar i rakt uppstigande led. När det gäller familjeegendom har maken nyttjanderätt till all egendom och alla rättigheter som tillhörde den först avlidne vid dennes död (förutsatt att den avlidne vid sin död var regional medborgare i Navarra) (lag 304 och följande i Navarras nya lagtextsamling).

Baskien: när det gäller familjeegendom, och enbart i fråga om fast egendom som förvärvats av makarna under äktenskapet, är båda makarna eller partnerna i en annan samlevnadsform än äktenskap arvingar (artikel 66 i Baskiens regionala civillag). Den efterlevande maken ärver annan egendom än familjeegendom om det inte finns några släktingar i rakt nedstigande led (artikel 110 och följande i Baskiens regionala civillag).

6 Vilken myndighet har behörighet att besluta i mål om makars förmögenhetsförhållanden?

Behörigheten innehåller av den första-instansdomstol (*Juzgado de Primera Instancia*) som hör eller har hört målet för annulleringen av äktenskapet, hemskillnaden eller äktenskapsskillnaden, eller inför vilken talan väcks eller har väckts för att upplösa makarnas förmögenhetsförhållanden av något av de skäl som anges i civillagstiftningen (artikel 807 i lagen om civilrättsliga förfaranden).

I domkretsar med särskilda domstolar för familjemål är det dessa domstolar som hör målet om upplösning och avveckling av förmögenhetsförhållanden, även om det inte följer av ett tidigare mål om annullering av äktenskap, hemskillnad eller äktenskapsskillnad.

7 Vilka är verkningarna av makarnas förmögenhetsförhållanden på ett rättsligt förhållande mellan en make och tredje man.

I allmänhet och enligt vårt gemensamma civila system föreskrivs i artikel 1373 i civillagen att varje make är ansvarig gentemot tredje man för sina skulder med sina personliga tillgångar. Om den enskilda egendomen inte är tillräcklig för att avskriva skulderna kan borgenären (tredje man) begära att giftorättsgodset beslagtas. Den make som inte är gäldenär kan dock begära att gemensam egendom ersätts av dennes andel i egendomsgemenskapen, och i sådana fall medför beslagtagandet att egendomsgemenskapen avvecklas.

I lagen om civilrättsliga förfaranden finns en liknande bestämmelse om verkställighet i det fall skulden är personlig men ansvaret trots det faller inom ramen för egendomsgemenskapen.

Det föreskrivs särskilt (artikel 1365 i civillagen) att giftorättsgodset ska användas för att betala borgenären (tredje man) för skulder som en av makarna ådragit sig 1) i egenskap av hemmets auktoritet eller den som förvaltar eller förordnar om giftorättsgodset som enligt lag eller avtal tillhör denne make, och 2) i samband med dennes regelbundna utövande av sitt yrke, sin konstnärliga verksamhet eller handel, eller sin regelbundna förvaltning av sin enskilda egendom.

Det finns liknande bestämmelser i handelslagen (*Código de Comercio*) för fall där en av makarna är näringsidkare.

När det gäller inteckningar av eller förordnande om gemensam egendom krävs båda makarnas samtycke, om det inte finns några separata bestämmelser i ett äktenskapsförord. Förordnandet är ogiltigt om det är kostnadsfritt (t.ex. en gåva) och genomförs av endast en av makarna.

För att säkerställa handelssäkerheten anges trots detta i civillagen att det är tillåtet att förvalta egendom och förordna om pengar eller värdepapper om det görs av den av makarna i vars namn de är registrerade och som innehar dem.

När det gäller registrerad fast egendom måste man, för att registrera egendomen i den gifta personens namn och den erhållna rättigheten i förhållande till nuvarande eller framtida rättigheter till egendomsgemenskapen, ange namnet på maken och de förmögenhetsförhållanden som gäller mellan makarna till förmån för en tredje man som tar del av registret. Om inget anges i registret bibehåller en tredje man som köper egendom i god tro från den person som står i registret och är behörig att genomföra överföringen äganderätten till den förvärvade egendomen.

8 En kort beskrivning av förfarandet för uppdelning, däribland delning, fördelning och avveckling av makarnas egendom i denna medlemsstat.

Detta regleras i artikel 806 och följande i lagen om civilrättsliga förfaranden. Det består av följande steg:

a) En bouppteckning inom ramen för egendomsgemenskap.

Bouppteckningen kan förrättas samtidigt som målet om annullering av äktenskapet, hemskillnad eller äktenskapsskillnad eller avvecklingen av makarnas förmögenhetsförhållanden, även om den i praktiken förrättas när det slutliga beslutet om att upplösa förmögenhetsförhållandena har fattats.

I begäran måste ett förslag till bouppteckning ingå. Makarna måste då infinna sig hos en domstolssekreterare (*Ltrado de la Administración de Justicia*) för att göra en gemensam bouppteckning baserat på förslaget. Om det uppstår en tvist om en tillgång väcks talan inför en domare för att ett beslut ska fattas. Beslutet kan sedan överklagas.

b) Avveckling.

För att inleda denna process måste beslutet om att upplösa makarnas förmögenhetsförhållanden vara slutgiltigt. Det första steget är att utarbeta ett förslag till avveckling och infinna sig hos en domstolssekreterare för att enas om ett avtal om ersättning som ska betalas till vardera make samt en proportionell fördelning på lotter av den resterande egendomen.

Om parterna inte når en överenskommelse utses en person vars uppgift är att fördela kvarlåtenskapen och hantera transaktionerna i samband med detta.

När förslaget har lagts fram kan makarna godkänna eller avvisa det. I det senare fallet kommer oenigheten att lösas genom ett domstolsbeslut, vilket kan överklagas.

c) Tillhandahållande av tillgångar och registrering i fastighetsregistret.

När transaktionerna för avvecklingen slutligen godkänns och lotterna fördelas är det domstolssekreterarens uppgift att tillhandahålla tillgångarna och överföra äganderätterna till båda makarna.

Utöver detta förfarande finns ett annat, enklare förfarande enligt vilket avvecklingen sker genom ett ömsesidigt avtal mellan makarna eller mellan den efterlevande maken och arvingarna till den avlidne maken, enligt bestämmelserna i civillagen och inför en notarie.

I båda fallen gäller att om de tillgångar som ska avvecklas omfattar fast egendom kan en kopia av dekretet om godkännande av transaktionerna för fördelningen, ett beslut där fördelningen av tillgångarna fastställs eller notarieintyget om avveckling av egendomsgemenskapen registreras i fastighetsregistret.

9 Vilket förfarande, vilka handlingar och vilken information krävs normalt för att registrera fast egendom?

Handlingar och avtal kopplade till äganderätter och andra sakrätter i fast egendom kan registreras i fastighetsregistret. De måste attesteras i en officiell handling, som införs i registret i det geografiska behörighetsområde i vilket den fasta egendomen är belägen, och motsvarande skatter och avgifter måste ha betalats.

Handlingen måste lämnas in i giltigt format och tillsammans med ett intyg från den spanska folkbokföringen (om äktenskapet registrerats där), i vilket upplösningen av makarnas förmögenhetsförhållanden erkänns för att den ska få verkan med avseende på tredje man. Om originalhandlingen utfärdades utanför Spanien måste den legaliseras på vederbörligt sätt och, på begäran av registratören, översättas. Denna ordning är inte tillämplig på rättsliga handlingar och avgöranden som omfattas av europeiska förordningar, som cirkulerar enligt de relevanta bestämmelserna.

Senaste uppdatering: 01/02/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.